

Nalaten aan uw kerkelijke gemeente – belangrijke aandachtspunten

Steeds meer gemeenteleden overwegen om hun kerkelijke gemeente op te nemen in hun testament. Dat is een prachtige manier om bij te dragen aan het voortbestaan van kerk en geloofsgemeenschap. Om ervoor te zorgen dat uw wens correct wordt uitgevoerd, is het belangrijk dat uw testament duidelijke informatie bevat.

Waarom is een goede omschrijving belangrijk?

De Belastingdienst stelt strenge eisen aan ANBI-instellingen (waaronder kerkelijke gemeenten). Een onduidelijke omschrijving zoals “voor de kerk” kan leiden tot vertraging, discussie of zelfs fiscale problemen. Met een heldere formulering voorkomt u misverstanden en waarborgt u dat uw nalatenschap wordt besteed zoals u bedoelt.

Hoe omschrijft u uw legaat correct?

1. Noem de juiste begunstigde

Vermeld altijd de officiële naam van uw gemeente, inclusief plaatsnaam.

Voorbeeld: Protestantse Gemeente [Plaatsnaam]. Wanneer de begunstigde de Diaconie is: Diaconie van de Protestantse Gemeente [Plaatsnaam].

2. Wenst u een specifieke bestemming? Geef het doel duidelijk aan

Het is mogelijk dat u wenst dat het geld voor een specifiek doel wordt gebruikt. Algemene termen zijn dan niet voldoende. Kies een specifieke bestemming, zoals:

- *Voor instandhouding van het kerkgebouw*
- *Voor instandhouding van het pastoraat en/ of de predikantsplek gedurende een aantal jaren.*
- *Voor een specifiek project, zoals restauratie, jeugdwerk of diaconale doelen*
- *Voor instandhouding van het vermogen van de gemeente (**stamvermogen**), om met de rendementen bij te dragen aan alle kosten van gemeente of diaconie op de lange termijn, waaronder pastoraat en instandhouding kerkgebouwen.* Deze optie kan vooral interessant zijn bij situaties waarin de gemeente moeite heeft om haar meerjarenbegroting sluitend te krijgen. Wel moet het legaat zodanig van omvang zijn, dat de rendementen daadwerkelijk bij kunnen dragen aan die meerjarenbegroting. Een legaat van 1000 euro, hoe prachtig ook, is voor deze optie minder geschikt. Die kan beter voor een ander passend doel worden besteed.

Let op: maak de omschrijvingen ook weer niet te specifiek. Dat maakt de besteding vaak te moeilijk. Uiteraard, als u dat wilt, kunt u ook met het college van kerkrentmeesters of diakenen in overleg over uw wensen, omdat deze meer inzicht hebben in de financiën van de gemeente en de financiële behoeften.

3 Wenst u geen specifieke bestemming?

Bij kleinere legaten, waarvan het bedrag verhoudingsgewijs slechts een klein deel van de jaarlijkse kosten van een gemeente omvat, kunt u het doel dan vermoedelijk het beste overlaten aan het College van Kerkrentmeesters of College van Diakenen . Maar als het legaat groter is, dan raden we aan om vooraf te overleggen met een van beide colleges. Als er geen specifieke bestemming voorhanden is, of als u niet wilt overleggen, terwijl het legaat toch vrij groot is, dan aangeraden te kiezen voor een instandhoudingsverplichting (stamvermogen) met een zogenoemde interingsbevoegdheid. Het College van Kerkrentmeesters / College van Diakenen kan dan na goedkeuring van de [algemene] Kerkenraad besluiten om op het vermogen in te teren ten behoeve van de voortgang van het werk van de [gemeente]/ [diaconie] of bepaalde specifieke bestemmingen voor zover die passen binnen de doelstellingen van de [gemeente]/[diaconie]. Dan is er de meeste vrijheid.

3. Overleg met uw notaris

Uw notaris kan helpen om uw wens juridisch correct vast te leggen. Vermeld daarbij dat uw gemeente een ANBI-status heeft. Vraag zeker ingeval van grotere legaten na of het aan de ANBI voorwaarden voldoet.

4. Bestaand testament

Heeft u een dergelijke wens reeds in uw testament opgenomen? Dan adviseren wij u de formulering te toetsen aan de hand van dit bericht.

5. Voorbeeld stamvermogen

Volgens de Belastingdienst mag een ANBI (zoals een kerkelijke gemeente) een **stamvermogen** aanhouden als de erflater of schenker dit expliciet in het testament bepaalt. De formulering moet duidelijk maken dat:

- Het vermogen **in stand moet blijven** (dus niet worden uitgegeven).
- Alleen het **rendement** op dat vermogen mag worden gebruikt voor het doel van de ANBI.
- Eventueel kan worden toegevoegd dat het stamvermogen zijn waarde moet behouden door inflatiecorrectie.

Formulering voor een testament

“Ik legateer aan de Protestantse Gemeente [Plaatsnaam], een bedrag van € [bedrag], onder de bepaling dat dit bedrag als stamvermogen in stand wordt gehouden en dat uitsluitend het rendement op dit vermogen wordt, na indexatie,

aangewend voor het algemene werk van de gemeente]. Het College van Kerkrentmeesters kan ervoor kiezen in te teren op het vermogen zelf ten behoeve van de financiering van het werk van de kerk, mits dit is goedgekeurd door de [Algemene] Kerkenraad.”

Optioneel (1): U kunt de laatste volzin (over het interen) ook laten vervallen. Dan moet het College het vermogen altijd in stand laten. Een tussenoptie is nog dat het College kan kiezen voor intering op het vermogen na verloop van een aantal jaren na uw overlijden.

Optioneel (2), in plaats van “het algemene werk” : “Het College van Kerkrentmeesters dient het rendement zoveel als mogelijk te besteden voor een het volgende doel: [pastoraat / kerkgebouw etc]”

Optioneel (3): het voorgaande kan ook op dezelfde manier worden gehanteerd voor de Diaconie.

6. Waarom zo belangrijk?

De Belastingdienst stelt dat een ANBI niet onbeperkt vermogen mag oppotten. Stamvermogen is een uitzondering, maar alleen als de wens van de erflater juridisch bindend is vastgelegd in het testament. Zonder deze bepaling moet het vermogen binnen een redelijke termijn worden besteed aan het doel van de ANBI.